

CHRISTO-

A Soproni Evangélikus
Egyházközség lapja

ingyenes kiadvány

XVI. évfolyam, 5. szám

PHOROS

2009. reformáció

Márai Sándor: Mennyből az angyal

Mennyből az angyal - menj sietve
Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Agyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Agyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett -
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.

És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezet a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta,
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és vérét itta -
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta -
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekesznek,
Csak orrontják, nyíznak, gyanítják
Ennek az éjszakának a titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérdik, hogy ez mivégre kellett.
Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdik, egyre többen kérdik,
Hebegve, mert végképp nem értik -
Ők, akik örökségbe kapták -:
Ilyen nagy dolog a Szabadság?

Agyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor
- A költő, a számár, s a pásztor -
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik, - mennyből az angyal.

New York, 1956.

Reformációi ökumenikus istentisztelet

„Amikor pedig Kéfás Antiókhiaába jött, nyíltan szembeszálltam vele, mivel okot adott arra, hogy megfeddjem. Mielőtt ugyanis odajöttek néhányan Jakabtól, együtt evett a pogányokkal. Amikor pedig azok megérkeztek, visszahúzódott és elkülönült, mert félt a zsidó származású testvérektől. Képmutató módon viselkedett vele együtt a többi zsidó is, úgyhogy képmutatásukba még Barnabás is belesodródott. De amikor láttam, hogy nem az evangélium igazságának megfelelő egyenes úton járnak, mindnyájuk előtt ezt mondtam Kéfásnak: »Ha te zsidó létedre, pogány módra, és nem zsidó módra élsz, hogyan kényszerítheted a pogányokat, hogy zsidó szokás szerint éljenek?« Gal. 2, 11-14.

A protestantizmus egy nagy kincsét és egy nagy veszélyét látom ebben a kis történetben. Péter nagyon lassan, de megéri: Krisztusban szabadságra vagyunk elhívva. Ott nincs görög és zsidó, nincsenek régi kategóriák. Pál számára ez sokkal korábban és sokkal élesebben nyilvánvalóvá vált. Ő a korabeli zsidóságot olyannak látta, mint akik be vannak zárva saját félelmeik közé, a törvény, a merev szokások falai közé: mit szabad, mit nem, kívül ülhetnek egy asztalhoz, mit ehettek, hol vannak a határok. Meg kell tartani a Tóráét és a távolságot másoktól. Pál számára az volt a csodálatos felismerés, hogy ebből ki lehet lépni, Jézus már betöltötte a törvényt, így annak nincs hatalma fölöttünk: nem kell rettegnünk attól, hogy mi lesz, ha vallásilag tisztátalan ételt eszünk vagy milyen ember mellé ülünk le.

Luther annak idején hasonlót élt meg: sikerült kiszabadulnia korának görcséből, mely szerint mindene egyes mozdulat a pokol rettegését hozta magával; rádöbbsent, hogy nem a cselekedet a fontos, hanem a kegyelmes Istenre hagyatkozó hit. Luther a Krisztusban kapott szabadságra döbbsent rá, amikor nincs előre megszabva minden egyes lépés. Igaz, így nagyobb a felelősség is, hogy rosszul embertelenül és istentelenül ne döntsék - de ez már az Istenhez tartozó ember felelőssége, nem a félelem miatt kiskorúságban rekedtté.

Hatalmas örökség ez a szabadság: részt vehetek az életben anélkül, hogy félnem kellene tőle, anélkül, hogy előre kész és tőlem idegen szokásoktól kellene rettegnem. Az egyetlen, ami mozgató, az Isten szeretete, illetve az, ahogyan ezt továbbadom.

Egyszer egy jegyesoktatáson a menyasszony pírulva megkérdezte, milyen lehet a menyasszonyi ruha, mert úgy hallotta, vannak templomok, ahol előre meg van szabva, mennyit mutathat a vállából, milyen lehet a fazonja, mennyire lehet kihívó. Én akkor, persze közel sem ennyire összeszedetten, de annyit tudtam mondani: nézd, én nem mondom meg centiméter pontosan, milyen legyen a ruhád. Egy dolgot gondoldj át: mit szeretnél, amikor belépsz a

templomba, azt, hogy az összes jelenlévő férfi megkívánjon, vagy azt, hogy csak az az egy, aki melletted áll, de az egy életen keresztül? Ha ezt tudod, akkor majd eldöntöd, milyen ruhát akarsz felvenni. Én nem vagyok divatdiktátor, nem tudok, de nem is vagyok hajlandó pontos méreteket mondani. Hiszem, hogy ez a szabadság az egyik legszebb reformátori örökségünk.

És maga Péter is ezt éli meg: leül az idegenek, a pogányok közé enni, nem gátolják már a régi szokások. Mégis, utána feláll, nehogy meglássák, amikor a zsidóság szokásaihoz merevebben ragaszkodó keresztények lépnek be az ajtón. Miért áll föl? Csak nem az asztaltársait szégyelli? Vagy valami mást?

Igen, szégyelli, de valójában a szabadságát szégyelli. Visszatér a félelem korába: megretten attól, mit szólnak mások ahhoz, amit ő már elfogadhatónak és szabadnak tart. Megjegyzem, hasonló félelme már volt egyszer: amikor Nagycsütörtökön a főpap udvarán nekitámadnak: te is a názáretivel voltál?! – ő pedig riadtan válaszolt: á dehogy! Szégyelli azt, aminek a büszkesége kellene lennie. Mintha valaki rám ripakodna: valld be, hogy tegnap este énekeltél a gyermekeidnek! Én meg zavartan mentegetőzöm ahelyett, hogy emelt fővel vállalnám. És csak azért, mert valaki más váddá változtatta azt, ami egyébként a büszkeségem kellene, hogy legyen. Szörnyű, ha elhisszük, szégyellnünk kell azt, ami a büszkeségünk. Szörnyű, ha zavart mosollyal arcunkon elhisszük, hogy vissza kell ténni a félelem és a törvény korába, ha elfogadjuk a kihívást, hogy legyenek előre kész rendtartásaink, hogy új Tóráét szüljünk magunknak a Krisztusban kapott szabadság helyett. Szörnyű, ha elhisszük, hogy elhordozhatatlan terheket kell az emberek nyakába tenni a Krisztus örömteli igája helyett, ha nem adjuk meg híveinknek a szabadság jó ízét.

Esztelen galaták! – rivall rá Pál a levél olvasóira, olyan hévvel, mint annak idején Péterre – hogy ma miként lehetne ezt a kirohanást pontosabban fordítani, abba inkább ne menjünk bele. Pál rettenetesen dühös

rájuk: ti megtapasztaltátok a Krisztustól kapott szabadság jó ízét – akkor meg miért akartok visszatérni a

törvény igájába? Merjétek vállalni a szabadságotokat a velejáró felelősséggel együtt! Ámen.

Hegedűs Attila

Csipkebokorgyertya

Vajon egy giccses pénzköltő ünnep az egész? Vagy tiszteletkifejezés a halottak iránt? Egy nap kevés erre, nem? Miért pont egy napra összpontosít mindenki, a halottak többet érdemelnek... Mindennapjainkat végigkísérik. A temető vajon az élők vagy a holtak helye? Érzitek a hátborzongató és misztikus hangulatát a temetőnek, vagy csak letesszük a gyertyáinkat és a sok ezer forintért vett virágjainkat, gyertyáinkat, koszorúinkat, és hazamegyünk ebédelni, mintha mi sem történt volna???

A rákoskeresztúri köztemetőben sétálgatok, ahol tegnap még lidérc-tüzek úsztak, ma gyertyák csillagai, szentjánosbogarak csillogtak a sírkertben. Viaszcsónkok, kimerült kicsi mécsesek ezrei jelzik még most is a látogatók sorát.

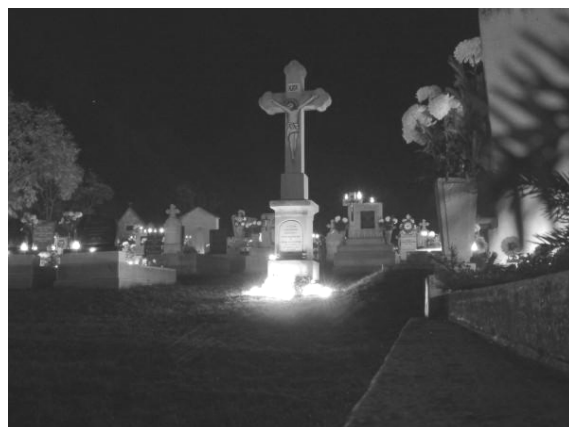
Az utóbbi időben beszélgettem néhány ismerősömmel. Szinte mindenkinek baja van valakivel, a magas politikával, a helyi hatalmasságokkal, vagy csak valamelyik szomszédjával, munkatársával. Mécs László szavai jutnak eszembe:

„Az egyik bánatom: mért nem tudja látni egymást a sok ember, a sok-sok királyfi úgy, ahogy az anyjuk tudja őket látni? A másik bánatom: hogyha Ő majd holtan fekszik a föld alatt virággá foszoltan senki se tudja majd, hogy királyfi voltam.”

Kik nyugszanak ebben a temetőben? Halálba loholt bakák, akik nekivágtak pokolnak, mennynek. Őszirózsaféjú fiúk drága csapatai, akiket letíport, legyőzött az élet. Királyfiak, kik szabad mellel elindultak, s királylányok, akiket, hámhám, elnyeltek a mesék. Civilek, hulló, apró mozdulatokkal, tegnapi halott vágyakkal, lemészárolt drága tettekkel. A hét-köznapok hősei, akiket megölt a vágy, a mámor, és kemény munkás emberek, akikre rádólt az ácsolat. És a 300-as és 301-es parcella.

„Isten rajtad: végtelen könny. Isten benned: végtelen mosoly” – írja Weöres Sándor egysorosában. Csak kószálok a halott város utcáin, néha napfényesek az utcák, néha sötétek, borongósak. Néha magasan van az ég, kéken, kacagón; néha alacsonyan, szürkén, szomorúan. Megszikkadt föld, súlyos márványlap borul rájuk... Élő erő sem tudja megmozgatni, hát még a holt...

S mintha az élő város valamelyik előkelő utcáján járnék: egymás mellett a sok palota... fényes házak, s egész házak egy embernek. Oszlopok, bús angyalok, síró asszony, fejek, szélesen terpeszkedő márványlapok, itt-ott egy fakó arcképpel... Egész kertje van né-

melyiknek... valóságos park, amelyből csak a tó s a büszke hattyúk hiányoznak... A közelben temetnek. Hallom, hogy énekel a pap, és hallom a kötelet, amint dörgölődik durván, akaratlanul a koporsó falához, s tépi magával az első göröngyöt.

Látom magam előtt nagyanyám és nagyapám kedves arcát felvillanni, s mellettük apám arca jön elő „végtelen csibész mosolyával”. Barátaim, szeretteim, akik már a sírban pihennek, nem haltak meg teljesen. Munkálnak bennem, véleményt mondanak a dolgaimról, hol derűsen, hol cinikusan. Barátaim mindig is jó pár évvel idősebbek voltak. Így eljutottam már abba a korba, amikor gyűlnek ismerőseim a föld alatt. Már nekem is tán öltözik valahol a zalai dombok, vagy a Schneeberg lábainál a „Nagy Tél”, s előbb vagy utóbb figyelmeztető jelzéseit küldi felém.

November a halottak hónapja, mégis ekkor álmodom igazán az Élet örök csodáján. Ha szeretteimmel, elsősorban családommal, vagy barátaimmal vagyok, vagy rájuk gondolok, mindig belső ünnepélyesség, meghatottság tölt el a világ legegyszerűbb dolgain is. Mert az Élet a csodáké, a Sorsé, s az Életen és a csodákon mindig – különösen ilyenkor, novemberben – meg kell rendülni.

Csiszár Ágnes

Tűnődés Sztehlo Gáborról

Sztehlo Gábor lelkész száz éve született, így idén sokszor és sokféleképpen megemlékeztek róla. Szeptemberben a NYME Benedek Elek Főiskolai Karán is volt egy megemlékezés, amin többen részt vettünk gyülekezetünkéből. Most mégsem magáról az ünnepegről szeretnék írni.

Amikor szószékről hirdetem az alkalmat, a következőt mondtam: ő volt az a lelkész, aki a háború alatt és utána összeszedte az elhagyott, üldözött gyerekeket. Utána valaki félrevont és kijavított: a zsidó gyerekeket szedte össze. Akkor nem volt idő, lehetőség az eszmeceserére, de nem hagyott nyugton a megjegyzés. Igaz: 1944-ben elsősorban a zsidó gyermekeket gyűjtötte össze és mentette, hiszen ők voltak a kivetettek, a megaláztatottak. De munkáját nem fejezte be a háború végén, 1950-ig folytatta a gyermekek mentését – azokat, akik éppen hozzá menekültek, függetlenül attól, honnan jöttek. Így fordulhatott elő, hogy a kiirtott zsidó családból származó gyerekek is azt a Keveházi Lászlót – ma evangélikus lelkészt, egyháztörténészt – választották miniállamuk, Gaudiopolis miniszterelnökének, akinek az édesapja egyébként lelkész volt és háborús bűnösnek volt nyilvánítva. A második miniszterelnök apja pedig csendőrtiszt volt.

Hogy is van ez? Egymás melletti priccsen alszik a zsidó gyermek, illetve a háborús bűnösnek nyilvánított apa gyermeke? Micsoda történelmi káosz ez?

Valóban az. De a káoszt nem Sztehlo Gábor kavarta, hanem a történelem maga. Éppen ezért lenne tragikus, ha egy szálát akarnánk kiemelni a tragédiából, és arra ráépíteni mindent. Ha *csak* a zsidóság, ha *csak* a doni magyarok, ha *csak* a kitelepítettek fájdalmára emlékezünk.

Tény, hogy az iszonyat azzal kezdődött, hogy az emberiség elhitte, hogy saját testének egy része felesleges, kiiktatható és kiiktatandó. Csakhogy ha valaki saját testrészét vágja le, önmaga is sérül. Ha levágom karomat, nem csak neki, nekem magamnak is, az egész embernek tragikus veszteség. És éppen ezt az univerzális tragédiát kellene látnunk a 2. világháborúban és az azt követő időszakban. Tragikus tévút, ha úgy gondoljuk, a *mi* szenvedésünk után most az *ő* szenvedésük kell, hogy jöjjön, majd aztán újra váltunk, amikor itt az ideje. A másik szenvedése és az enyém nem konkurenciái egymásnak-egymást erősítik.

Mint mindenkinek, nekem is vannak tragikus veszteségeim ebből az időszakból. Igaz, rokonaimat nem Auschwitzba hurcolták: nagybátyám halt éhen másfél éves kislányként a háború alatt. Apám egész életében siratta meghalt kistestvérét. Ez a fájdalom és a zsidóság nem oltja ki egymást, nem versenyeznek egymással: egyformán kellene fájni mindenkinek. És ha rangsoroljuk a fájdalmakat, éppen azoknak a logikáját követjük, akik kitálaták azt az örültséget, hogy az emberéletek és sorsok értéke között különbség van.

Meggyőződésem, hogy Sztehlo Gábor éppen ennek a felismerésében volt példaértékű: a hozzáforduló gyermekek szenvedését nem osztályozta, hanem mindegyikét magáénak érezte. Éppen ezért érzem én magam is féloldalasnak a budapesti Deák téren felállított szobor talapzatán olvasható évszám: 1944. Ez a teljességnek csak az egyik fele. A teljesség azonban nem az, amikor a másik fél is megjelenik, hanem az, ha eltűnnek a felek, amikor csak az ember van, a maga teljességében és szenvedésében: gázkamrába vagy doni fagyba küldve, gettósítva vagy kitelepítve. És ha egyszer majd azt, aki ennyire fölötté állt az oldalnak, mint Sztehlo Gábor, egyik oldal sem akarja kisajátítani jobb esetben vélt erkölcsi, rosszabb esetben politikai okokból, akkor lesz teljesség a közösség bennünk mind a fájdalomban, mind a megbocsátásban.

Hegedűs Attila

Ökumenikus Teremtésünnep Sopronban

Áldjon meg minket Isten egy tarka virágcsokorral... –

Október elsején ökumenikus istentiszteletet tartottak a Teremtésünnepen az evangélikus templomban. Az alkalmon dr. Vladár Gábor református lelképásztor hirdette az igét, az istentisztelet liturgiai szolgálatát Hegedűs Attila evangélikus lelkész végezte.

„Isten nap mint nap adja a csodákat. Teremtett világa csodáit. Egy kisgyermeket. Elesik ezerszer és felkel. Tanulja, ismerkedik a varázslatos világgal – mondta igehirdetésében dr. Vladár Gábor református lelképásztor. – Isten adja az alkotás csodáját, ahogy az alkotó, a kutató, a tudós, a fejében összeállt tudáshalmazt Isten segítségével papírra veti. Isten adja a kamasz lelkiségét, ha Istenben felnőve, új élete kezdeteként néz a világra. Isten adja a szerelem, a barátság szépségét, értékét. Nincs miért aggódni, csak Isten szeretetében kell egymást elfogadni. Emberi és Isteni ösbizalom kérdése ez. Keressük folyamatosan Isten országát, Isten igazságát. Aki nek Isten az életcélja, az érti és megérti a lényegét: Isten szeretetét, és azt, hogy nélküle létünk a semmibe kivetett lét. Addig meg nyugodtan árníthatjuk magunkat a fenntartható fejlődés érdekében tett erőfeszítéseinkkel. Fel kell fogjunk, hogy az élő Isten vezeti a kezünk, minden gondunkat tehát Őrúvessük.”

A lelképásztor ehhez hozzátette: *„Ha megerősödött, megújódott lélekkel megyünk haza ma innét már elértük célunk. Ha úgy látjuk a jövőt, hogy nem kesergünk, nem káromkodunk, nem aggódunk, ha nem vagyunk hitetlenek, hanem bízunk, reménykedünk, és szívünkben-lelkünkben felfogjuk és ösbizalommal érezzük, hogy Isten országa itt van, köztünk van, és látjuk a jövőt, hitet, értelmet, érezzük, hogy Isten fogja a kezünket, és el nem engedi, akkor elérte célját az, hogy a Teremtés Ünnepe nagyogó lélekkel együtt köszöntsük” – magyarázta a lelkész.*

A Teremtésünnep ökumenikus istentiszteletét úgy építették fel liturgiailag tegnap Sopronban, az evangélikus templomban, hogy ezt a csodát az emberek együtt éljék át és együtt éljék meg. Az istentiszteletre érkezöket Mesterházy Balázs, a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium, Líceum iskolalelkész köszöntötte licistáival, majd Wagner Szilárd, az Eötvös József Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze orgonált. Az istentiszteleten a Hunyadi János Evangélikus Általános Iskola diákjai imádkoztak és felolvastak iskolalelkészükkel, Matus Klárával közösen. Az Ó- és Újszövetségi olvasmányok magyar és német nyelvű felolvasása után, a kifejezetten erre az estére készített hitvallás közös elmondása már olyan mély lelkiséggel töltötte el az embereket, hogy amikor imádságírásra

kérték fel a megjelenteket, szinte táncolt a béke és az öröm a templomban. És jöttek, és jöttek, és írták, és írták hálaadó imádságaikat a Teremtőnek. Ezalatt a Szent György Plébánia fiataljai szolgáltak zenéjükkel.

Az általános könyörgő imádságot a Földért, Isten alkotásáért Filotás Julianna református lelkész, Gabnai Sándor evangélikus esperes és Henczel Szabolcs római katolikus plébános felváltva mondták, mint ahogy a hívek által írt imakéréseket is ők olvasták fel. Gyönyörű, csodálatos és megkapó percek voltak ezek.

Jó lett volna, ha még többen együtt vagyunk az Ő nevében. Így most küldessék az este elhangzott áldás azoknak, akik nem lehettek ott, és egy képriport, érezve a lelkületét a tegnapi estnek.

„Áldjon meg minket Isten egy tarka virágcsokorral: adjon egy szál nefelejcsot annak, akit elfeledek, adjon tűztöviset a bátortalannak. Áldjon meg minket az Úr, és adjon százszorszépet a szerelmeseknek, örökzöldet a környezetvédőknek. Adjon rezgőfüvet a hatalmasoknak, és a pitypangot a magabiztosoknak. Áldjon meg minket az Úr, és adjon harangvirágot a gyerekeknek, tulipánt a művészeknek. Mindannyiunknak pedig egy szál napraforgóvirágot, hogy életünk minden órájában keressük a világ Világosságát, Jézus Krisztust, felé forduljunk, Őt szeressük, rajta tájékozódjunk, és Őt kövessük! Ámen.”

Szöveg: Csiszár Ágnes, fotó: Mesterházy Balázs

A Szociális és Házi Betegápoló Alapítvány 2008-évi tevékenysége

Alapítványunk kuratóriuma a törvények által előírt határidőre megtárgyalta és elfogadta a 2008-év pénzügyi és közhasznú tevékenységéről szóló beszámolót, melyet az alapítvány könyvelője és ügyvezetése készített.

Az alapítvány 2008. évben a gazdálkodásról a számviteli törvénynek és a kapcsolódó előírásoknak megfelelően: „a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek közhasznú egyszerűsített beszámolóját” állította össze.

Alapítványunk működési rendjének alapvető szabályozását az egyesülési jogról szóló 1989. évi CLVI. tv. szabályozza.

A tevékenység tartalmát befolyásolja a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gazdálkodással összefüggő számviteli és pénzügyi rendeletek.

Alapítványunknál a kuratórium tagjai és az ügyvezető részére a tárgyévben sem került juttatás kifizetésre. A kuratórium a törvények előírása szerint tartotta meg 2008-ban üléseit.

Az NCA (Nemzeti Civil Alapítványok) pályázatain eddig az öt pályázaton összesen 4.904.013 Ft támogatásban részesültünk. (2009-es pályázat elbírálása is megtörtént és 681.550 Ft támogatásban részesültünk) Az egyéb bevételek tartalmazzák az 1%-ból elnyert összeget is, ami 89.000 Ft volt. A mérleg adatai, az adatok (E Ft-ban értendők)

Az összes közhasznú tevékenység bevétele:	10.574
Országos Egészségbiztosítótól:	8.084
Egyéb	11
Pályázati úton elnyert támogatás:	1.991
Közhasznú tevékenység bevétele:	203
Egyéb bevétel	285

A gazdálkodást 517 E. Ft hiánnyal zártuk.

Munkánkat alapvetően továbbra is meghatározza az Európai Unió által is elismert alapelv, hogy fajra, vallásra való tekintet nélkül mindenkinek próbálunk segítségére lenni, akinek erre szüksége van.

2008-ban 3.326 vizit (szakápolás- szociális – gyógytorna) 1.855 vizit, tisztán szociális gondozás. Összesen: 5.181 vizit (2007-ben 3.565) tehát 1.616 vizittel több, mint 2007-ben.

Laborvizitet háznál 233, betegszállítást 124 alkalommal végeztünk. Gyógyászati segédeszközeink (szoba WC, tolókocsi, járókeret, stb.) folyamatosan ingyenes kölcsönzés alatt voltak.

A nehéz egészségügyi és szociális helyzet ellenére, ami állandó változásokon megy keresztül, növelni tudtuk a vizitek számát, sajnos az elszegényedés magas fokán észlelhető a gondozottak körében.

A gondokat tetézi még az állam intézkedése az adományokkal kapcsolatosan, amelyek adókötelessé váltak, és ez által bezárul az adományok kapuja.

2008-as tevékenységünkkel továbbra is elismerést és megbecsülést vívtunk ki a város lakossága és az orvosok körében.

Az ÁNTSZ két alkalommal tartott ellenőrzést alapítványunknál és szabálytalanságot nem tapasztaltak.

Az alapítvány összes kiadása	11.091
Bérbérlés	5.860
Egyéb személyi jellegű kifizetések:	196
Bérbérlések:	1.875
Egyéb	3.160
(ide értendők az alapítvány működési költségei)	

A kuratórium köszönetét fejezi ki mindazoknak (nővérek, gyógytornászok, könyvelő), akik munkájukkal és azoknak, akik felajánlásaikkal segítették közhasznú alapítványunk munkáját 2008-ban.

Sajnos alapítványunkat sem kímélték meg a személyi problémák, egyik főállású nővérünk nyolc hónapig táppénzes állományban volt, és a helyettesítéséről is kellett gondoskodni a gondozottak érdekében, ami szintén megterhelte nem várt kiadásokkal gazdálkodásunkat,

(a táppénz 15 napig teljes egészében és ezt követően havonta 25 %-ban, valamint a helyettesítő bére az alapítványt költségvetését terhelte).

2008 decemberében a kuratórium döntése alapján a nővérek közti ellentétek és egyéb problémák miatt megváltunk egy nővértől, és a törvények szerint egy havi végkielégítést is fizettünk számára.

Mivel alapítványunknál csak felnőtt szakápolói, ill. OKJ-s ápoló végzettségű nővérek dolgozhatnak az ÁNTSZ és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár előírásai szerint, pályázat került kiírásra, a nővéri állás betöltésére, így sikerült munkába állítani 2008.09.01-nyel Gárdainé Rónaszéki Edina nővért.

Reményeink szerint a személyi változások nem befolyásolják alapítványunk karitatív tevékenységének a megszokott színvonalon való folytatását.

Az alapítvány kuratóriuma

Tervezet az ingatlanfejlesztési stratégia vázlatához

2011-ben befejeződik az egyházi épületek kárpótlása, vagyis előreláthatólag 2012. január 1-jén a gyülekezet összes lehetséges ingatlana a tulajdonunkban lesz. Ez azt jelenti, hogy el kell kezdeni annak megtervezését, hogy miként hasznosítjuk őket, mire használjuk, illetve azt is el kell dönteni, hogy a még vissza nem kapott ingatlanokat természetben kérjük vissza, vagy pénzügyi kárpótlást kérünk utánuk. Fontos, hogy az ingatlanállomány, ami végül kialakul, alkalmas legyen a gyülekezet hitéletét szolgálni, akár mint közösségi hely, akár mint ennek anyagi alapja, valamint hogy az így kialakult rendszer hosszútávon fenntartható legyen.

Ennek a kidolgozására gyülekezetünk egy bizottságot hozott létre, amely az alábbiakban összegezte az ingatlanokkal kapcsolatos jelenlegi helyzetet, illetve az első ötleteket velük kapcsolatban. Kérjük gyülekezeti tagjainkat, hogy ötleteikkel segítsék a bizottság munkáját!

Jelenleg a soproni evangélikus gyülekezet az alábbi ingatlanokkal rendelkezik, illetve tervezi egyes épületek visszaigénylését, ill. pénzbeli kárpótlását.

Tulajdonban lévő épületek:

Templom u. 12. paplak (visszakapott),
Templom u. 17. paplak (folyamatosan tulajdonban),
Bünker köz 2. hivatali épület (folyamatosan tulajdonban),
Bünker köz 4. szolgálati lakások (visszakapott).

Visszaigényelt épületek:

Színház u. 27. Városi Bíróság épülete,
Templom u. 15. visszaigényelt lakóépület

(kérdéses), Rákóczi u. 12. pénzbeli kártalanítás (kérdéses)

Templom u. 12.

Az épületben a lelkészek lakásain kívül egyéb bérlők is laknak, (házmester, stb.), azonban itt van az épület II. emeletén a gyülekezet történeti gyűjteménye, levéltára és a könyvtár egy része, valamint a Házi Betegápoló Alapítvány irodái is, méltatlan körülmények között. Az ingatlanfejlesztési bizottságnak az a véleménye alakult ki, hogy a gyűjtemény, a levéltár és a könyvtár méltó helye a bírósági épület első emeletén

lenne, a kiürült helyiségek felújításával további lakások lennének kialakíthatók. Az Alapítvány irodái a könnyebb megközelíthetőség érdekében esetleg a földszinten helyezendők el.

Templom u.17.

Az épület jelenleg az esperes szolgálati lakását foglalja magában. Az épület hátsó része teljes felújításra szorul, ami csak az épület kiürítésével valósulhat meg. A felújítás után az épület sorsa megfontolandó.

Bünker köz 2.

Az épület korlátlan felhasználhatóságú, ezért célszerűnek tűnik a hivatal átköltöztetése a Bíróság épületébe az ügyészség helyére, a felszabadult helyiségek bérbe adhatók, vagy egyéb módon hasznosíthatók. Az ebből befolyó bevétel a visszakapott nagy épület fenntartására használható fel. A kiürített épület hasznosítására javaslatokat várunk!

Bünker köz 4.

Az épület lakásai egymás után felújítandók, de a külseje is tatarozásra szorul. Felhasználása a visszaigényléseknek megfelelően lakás célú hasznosítás.

Színház u. 27.

Az épület jelenleg a Városi Bíróság és Ügyészség elhelyezésére szolgál. Reprezentatív épület, ezért a gyülekezet és egyházmegye hivatalai, gyülekezeti termek, a gyülekezet történetét bemutató kiállítás, levéltár és könyvtár a hozzátartozó kutatószobákkal helyezhetők el benne. A kialakítandó gyülekezeti teremmel részt vehetnénk az Önkormányzat „konferencia negyed” projektjében. A hivatali helyiségek különösebb átalakítás nélkül átvehetők, a leendő gyülekezeti termek és gyűjteményi helyiségek felújításra szorulnak. Gondot

jelent, hogy a jelenlegi információk szerint a 2011 dec. 31-i átadási határidő nem tűnik tarthatónak.

Templom u. 15.

Az épületben jelenleg önkormányzati bérlők laknak, kiköltöztetésük egyrészt az önkormányzat lehetőségeitől, ill. az állami kárpótlástól függ. Az általános elidegenítési határidő eltelte után célszerűnek látszik az elidegenítése.

Rákóczi u. 12.

A legproblémásabb helyzetű épület, mivel 1999-ben a gyülekezet a pénzügyi kártalanítás mellett döntött, így a 12 lakásból kettő elidegenítésre került, ezzel kikerült a vonatkozó törvény hatása alól. Az ingatlan helyzetének újragondolását a szomszédokban feltehetően induló nagy ingatlanfejlesztés indokolja, amely várhatóan árfelhajtó hatású lesz.

A korábbi állásfoglalás felülbírálásához sürgős az önkormányzattal tárgyalni arról, hogy mekkora pénzügyi tartana igényt az önkormányzati lakások kiürítéséhez, meg kellene szondázni, hogy az állam ezt a jelenlegi helyzetben hajlandó-e vállalni, illetve alternatív megoldásként szükséges lenne egy újabb értébecslésre, amely már az induló fejlesztés figyelembe vételével állapítja meg az ingatlan értékét. Az egyházi ingatlanok szakértője szerint ez utóbbi lehetne a legcélszerűbb, de még átvihető megoldás.

Elképzelhető az ingatlan visszaigénylése és az általános elidegenítési határidő lejáta után az ingatlan értékesítése a majdani mega-beruházás részére. Hátránya a megoldásnak a túl sok bizonytalansági tényező.

Az ingatlanfejlesztés stratégiát kidolgozó bizottság várja az építő javaslatokat!

Távirati jelentések néhány megtartott programunkról (szeptember - október)

Szeptemberben elkezdődnek ismét a szokásos hétközi alkalmaink: a nyugdíjasházi magyar bibliaóra, énekkar, hittanórák, ifjúsági óra, diákáhitatok a templomban és az iskolákban, a kollégiumban és a rádióban.

Szeptember elején hasznos projektnap zajlott le az Eötvös gimnáziumban, amelynek felelő pontja volt a fotókiállítás megnyitója. Itt jelezzük, hogy a középiskolában szépen halad a tetőtér-beépítés első üteme, amelyhez egyházközségünk úgy adott támogatást, hogy az iskolának tavaly kölcsönadott összeg visszafizetését a beruházás befejezéséig, a tetőtér felszenteléséig elnapolta közgyűlésünk.

Szeptember 4-én, a városi Fő-téri Szüreti Napok keretében ökumenikus bor- és kenyéradásra került sor Horváth Imre városplébános és Gabnai Sándor esperes szolgálatával.

Szeptember 4-én lezajlott a konfirmációs beiratkozás az idén 7. osztályba lépő fiataloknak. A konfirmációs órákat péntekenként tartjuk: a magyar nyelvű csoport 14.30-tól, a német konfirmációs oktatásban részesülők 13.30-tól tartják az órájukat. 5 német nyelven és 30 magyarul konfirmálkodik akaró fiatal kezdte el az oktatást. Reméljük, nem lesz „lemorzsolódás”.

Szeptember 5-én Nemeskéren mind az egyházmegyei presbiteri, mind pedig az egyházmegyei közgyűlés megszavazta gyülekezetünknek a 1.000.000. Ft-os építési segély-támogatást.

Szeptember 5-én délután az immár hagyományos borlovag-avató is megvolt a templomunkban.

Szeptember 8-án részt vettünk a hagyományos VIII. Ökumenikus Életvédő Zarándoklaton a Szent István templomban és a Kórházkápolna előtti keresztnél. Evangélikus részről Hegedüs Attila igazgató lelkészünk szolgált.

Luther Szövetségünk is megtartotta első üléseit. Sajnos Dr. Csepregi András minisztériumi osztályvezető, teológiai tanár és lelkész lemondta előadását az egyházpolitikai kérdésekről, így Gabnai Sándor „ugrott be” szeptemberben újszövetségi írásmagyarázati előadásával; októberben pedig Dr. Lang Jánosné világi elnökünk tartott előadást a harangokról: „Vivos voco, mortuos plango” címmel.

Szeptemberben lelkészeink Kapuváron tartották az egyházmegyei Lelkeszi Munkaközösségi ülésüket, októberben pedig Vadosfán.

Nagy élményt jelentett érdeklődő presbiterieknek az egyházmegyei busznyi presbiteri delegációval szeptember 12-én részt venni az EPOT-on – Evangélikus Presbiteriek Országos Találkozóján Budapesten, Pestszentimrén, az ottani sportcsarnokban.

Szeptember 13-án a NYME Benedek Elek Pedagógiai Karán előadásokkal és filmvetítéssel megemlékezést tartottunk a gyermekmentő Sztehlo Gábor evangélikus lelkész születésének centenáriumán. Az egyetem egyik előadó termét egyébként róla nevezték el.

Szeptember 18-án Ingotlanhasznosítási Bizottságunk vendége volt Helfrich Péter országos irodai osztályvezető – előrelépő egyeztetést folytattunk az ingatlankártalanítás ügyében (Színház u. 11., Templom u. 15., II. Rákóczi F. u. 12. és a földbirtokok kapcsán)

Szeptember 3. hétfőjén óvodánk egyik csoportja családos hétfőjét tartott Balatonszárszón, az Evangélikus Konferencia-központban.

Balfon szép templomszentelési katolikus ünnep volt köszöntő részvételünkkel a Fürdőkápolna felújítását követően.

Részt vettünk a Kulturális Örökség Napjain: szeptember 19-20-án a templomunk és

templomtornyunk is nyitva tart meghatározott időszakokban – vezetéssel együtt.

Szeptember 24-én Bécsben volt egy kelles utótalálkozón gyülekezeti delegációnk, azokkal a testvérekkel, akik a júliusi evangélikus Páneurópai Piknik megszervezésében a legtöbbet segítettek.

Szeptember 26-án 18.00-kor ünnepi kóruskoncertet tartottunk a templomunkban városi énekkarok részvételével – templomépítési jubileumi évünknek ez a soron következő programja. Színvonalas koncertet adott a Kórus Spontánusz, a Líceum Rauch András Kórusa, a Liszt Pedagógus Kórus és a Fidelissima.

Az őszi hónapokban kétszer is fogadtuk a Soroptimist Klubot a levéltárunkban, múzeumunkban és könyvtárunkban.

Október 1-jén egy új kezdeményezés első alkalmát tartottuk a templomunkban. A Teremtés Ünnepe ökumenikusan ünnepeltük, felhívva a figyelmet a teremtésért való hálaadásra és a világegyetértéssel érzett emberi felelősségünkre.

Október 2-án fogadtuk a bécsi teológiai fakultás 35 fős küldöttségét, bemutatva közösségünket és értékeinket.

Október 2-án presbiteri ülést tartottunk Rostáné Piri Magda esperesasszony és Vincze Csaba országos egyházi építészszakember részvételével.

Október 3-án a NYME Benedek Elek Karának jubileumi ünnepségén áldó szolgálattal vettünk részt, mind az Elek Apó kút felavatásánál, mind a kari zászló felszentelésénél.

Október 3-án Wagner Szilárd harkai lelkész, eötvösös iskolalelkész és orgonaművész tartott jótékonysági orgonakoncertet az orgonánk felújítása javára.

Október 4-én megtartottuk az aratási hálaadó istentiszteleteinket.

Október 6-án, az Aradi Vértanúk Napján temetőnkönél került sor a hagyományos városi megemlékezésre.

Október 8-án szerettük volna újraindítani az „Útkeresők” című gyülekezeti kurzusunkat, de a kis létszámú jelentkezés miatt elnapoltuk jövő tavaszra.

Október 9-10-én gyülekezeti pedagógusaink és intézményeink tanárai Egyházkerü-

leti Pedagógus Csendesnapokon vettek részt Szombathelyen.

Néhány fős küldöttségünk részt vett október 10-én az Országos Evangelizáción is a Budapest Deák téri evangélikus templomban.

Október 14-én lelkészeink LMK-n voltak Vadosfán.

Október 18-án a 10.00-i istentiszteletünk keretében tartottuk a lelkészválasztó közgyűlést, amelyen Hegedűs Attila lelkészt a gyülekezet közgyűlése határozatlan időre megválasztotta parókus lelkésznek.

Nemzeti ünnepünkön, október 23-án a történelmi egyházakat végigjáró hagyományos jótékonysági Rotary-séta keretében templomunkban is fogadtuk a séta résztvevőit, közel 300 érdeklődőt.

Aznap gyülekezeti ifjúságunk a locsmánci fürdőben járt, rá egy hétre pedig az új csokigyárral ismerkedtek meg fiataljaink.

Október 25-én a 10.00-i istentisztelet keretében kerültek bemutatásra a gyülekezet közösségének az idejében tanévben konfirmációs oktatásban részesülő fiatalok – a gyermekek a liturgia szolgálatában vettek részt. Emellett a liturgikus énekeket azok a fiatalok énekelték, akik az Országos Evangélikus Zenei Táborban voltak a nyáron, ezen a hétvégén pedig utótalálkozót tartottak Sopronban.

Reformáció ünnepnapján, október 31-én vasárnapi rend szerint tartottuk istentiszteleteinket, 18.00-kor pedig közös protestáns reformációi alkalomra került sor a református templomban evangélikus szolgálatunkkal.

Ezen az ünnepnapon az istentiszteleteket követően megkoszorúztuk a lelkészeink sírjait a temetőnkben.

November 1-jén, Halottak Napjának előestéjén 17.00-tól ökumenikus megemlékezést tartottunk a Székely Kapunál, 19.00-tól pedig templomunkban ünnepi koncert keretében a Liszt Ferenc Pedagógus Kórus és a Szimfonikus Zenekar Mozart Requiemjét adta elő.

November elején elkezdtük oltárunk felújítását – reméljük, hogy kellemetlenségek nélkül tudjuk ezt a munkát ezen hónap alatt elvégeztetni.

November 3-án elkezdte munkáját a Bastelkreis – Barkácskör a kisteremben. A jótékonyági árusításra idén is sor kerül majd advent idejében. A templom előterében történő vásárlásukkal a gyülekezetünk rászorulóit támogathatják.

November 3-án érdekképviseleti ülés volt a Nyugdijasotthonban.

November 6-án 17.00-kor presbiteri ülést tartottunk a nagyteremben. Az ülésen megválasztásra került a tisztújítást követő első presbiteri ülés határidejével a Hunyadi új igazgatótanácsi elnöke – Talabér Ferencné testvérünk személyében, valamint igazgatólelkésznek Hegedűs Attila lelkész.

November 7-én 19.00-tól Keresztyén Szüreti Bál volt a Mediterranóban.

November 8-án, a 10.00-i istentisztelet keretében Gabnai Sándor esperes megerősítő beiktatással határozatlan idejű parókus lelkészi szolgálatába állította Hegedűs Attila lelkész urat.

November 9-én a Püspöki Hivatalban volt gazdasági megbeszélés a következő évi költségvetési megszorítások miatt.

November 10-én 17.00-kor tartotta a Luther Szövetség a soron következő ülését, amelyen Dr. Solymár Mónika bécsi magyar lelkész tartotta meg előadását: „Jézus-képek” címen.

November 11-én Beleden volt egyházmegyei lelkészi munkaközösségi ülés. Mindezek mellett részt vettünk többek között – a teljesség igénye – nélkül:

az Inno Lignum kiállítás-vásáron és még számos kiállításmegnyitón, ülésezett az Óvodabizottság és az Építési Bizottság; és különösen is hasznos munkát végezve számos előrelépést tett meg az Ingatlanhasznosítási Bizottság, több egyetemi kari tanácsülésen és emellett még több egyetemi megemlékezésen. Természetesen nem hiányozhattunk a különböző városi rendezvényekről sem, ahogy a nemzeti ünnepi jánostelepi és balfi megemlékezésekről sem, a Szüreti Napokon Sopronban és Balfon, egy oberwarti nemzetközi lelkész-találkozó előkészítő ülésein, valamint ma-gán ezen a szlovák-osztrák-magyar konferencián október 5-7-én, a bánfalvi és az ágfalvi gyülekezeti búcsúkon, a balaton-szárszói esperesi értekezleten, a kecskeméti alkalmazotti vizsgálaton, Pécsen és Szentendrén egy-egy konferencián, köszöntöttük a 102 éves Brandisz Elza nénit Rábcakapin tábornemegbeszélésen. Már itt előre jelezzük, hogy várhatóan a nyári egyházmegyei alkotótáborok időpontja: 2010. július 11-17. és 2010. július 19-24.

Tervezett programok

2009. november 12 – december 31.

Nagy örömünk, hogy fertőszentmiklósi szórványunk oly mértékben megerősödött, hogy igény merült fel a kéthetenkénti istentiszteletre, amelynek novembertől igyekszünk is eleget tenni. Jó érzés, hogy mind a 9.00-i soproni gyerekistentiszteleteken a nagytermünkben, mind pedig a szentmiklósi istentiszteleteken alig férünk már el a résztvevők nagy létszáma és a helyszűke miatt.

November 13-15. között gyülekezeti magyar ifjúságunk a budavári ifivel tart közös csendeshétvégét Budapesten.

November 14-én lesz az Egyházkerületi Közgyűlés Győrben.

Várhatóan a november 15-i 10.00-i istentiszteleten a liturgia keretében fiatalok zenélnék, és modern egyházi énekeket énekelnek.

November 16-18 között Révfülöpön fizetős német nyelvű teológiai napok lesznek a nemzetközi Luther Szövetség szervezésében „Reménység és kenyér” címmel.

November 19-én előreláthatólag 16.00-kor egykori hittestvéreink és jötevőink, a

Káspár-nóvérek emléktábla-avatójára kerül sor a Deák téri házuk előtt.

November 22-én, az egyházi esztendő utolsó vasárnapján (Örökélet vasárnapján) a 10.00-i istentiszteletet a hagyományaink szerint az új liturgiával végezzük.

Aznap egyébként a szokott istentiszteleten kívül 14.00-tól német, 15.00-tól magyar nyelvű istentiszteletet is tartunk a temetőkápolnában.

Ugyancsak aznap 16.00-tól Családi délután a nagyteremben.

November 24-én esperesi értekezlet lesz Pakson.

November 27-28-án zsinati ülés Budapesten (reméljük) gyülekezetünket is érintő törvénymódosításokkal.

November 28-án 16 órakor a Perkovátzházban mutatják be Rakovszky Zsuzsa író nő új novelláskötetét. A beszélgetőtárs Hegedűs Attila lelkész lesz.

Aznap 18.00-kor Szekeres Adrien tart belépőjegyes adventi koncertet (várhatóan Dobrády Ákossal) a templomunkban.

November 30-ától minden adventi hétfőn a magyar bibliaóra idejében és helyén (azaz 16.00-tól a Nyugdíjasotthonban) adventi istentiszteletet tartunk.

December 1-jén, kedden 17.00-kor presbiteri ülést tartunk a nagyteremben – a presbiteri döntést követően a presbiteri ülések időpontja ezentúl a hónap első keddje.

December 4-én, pénteken 17.00-kor a Bras Brothers fúvós-együttes tart jótékonyági koncertet a templomunkban.

December 5-án házigazdái vagyunk a dél előtt megrendezésre kerülő egyházmegyei presbiteri ülésnek, majd a 10.00-tól kezdődő egyházmegyei közgyűlésnek.

Mikulás éppen vasárnapra esik. Az aznap 9.00-i gyermek-istentiszteletünkön óvodásaink szolgálnak műsorral, 16.00-tól pedig mikulás-estet tartunk gyermekeinknek a nagyteremben.

December 8-án 17.00-kor a Luther Szövetség ülésén immár remélhetőleg vendégünk

lesz Dr. Csepregi András államtitkár, evangélikus lelkész – és bepótolja a szeptemberben elmaradt az állami egyházpolitika és egyházi politizálás kérdésköreiben tartott előadását. Ha mégse tudna eljönni előadónk Sopronba, akkor Gabnai Sándor esperes folytatja a szeptemberben elkezdett írásmagyarázati előadását.

December 9-én gyülekezetünk ad otthont az egyházmegyei lelkészi munkaközösségi ülésnek. Ennek 8.30-kor kezdődő nyitó úrvacsorás istentisztelete gyülekezeti tagjaink számára is nyitott.

Ugyancsak december 9-én 18.00-kor énekari koncert lesz a templomunkban. Fellép a Sonitus Scarbantiae női kórus.

December 12-én családi nap az óvodánkban.

Ugyancsak december 12-én 18.00-kor templomunkban Weöres Sándor-est lesz.

December 14-én Sopron Napja.

December 16-án 18.00-tól belépőjegyes gospel-koncert lesz a templomunkban a már jól ismert Sopron Gospel és egy new york-i gospel-együttes szereplésével.

December 20-án 19.00-kor négy tehetséges fiatal soproni művész tart adventi jótékonyági ének koncertet a templomunkban.

December 21-én 16.00-kor ovis karácsony a templomban, majd szeretetvendégség a nagyteremben.

December 24-én, Szenteste 17.00-kor német, 18.00-kor magyar ünnepi istentisztelet a templomban.

December 25-26-án, Karácsony ünnepnapjaink vasárnapi rend szerint tartjuk templomi istentiszteleteinket.

December 27-én, vasárnapi istentiszteleteinken megemlékezünk Hanzmann Károly egykori lelkészünkről születésének 125. évfordulóján.

December 31-én, Óév ünnepén 17.00-kor tartunk német, 18.00-kor pedig magyar istentiszteletet.

Összeállította: Gabnai Sándor lelkész, esperes

GPS

Wahrscheinlich hat es jede, jeder von uns schon einmal gesehen, sei es in einem Werbeprospekt oder in einem Schaufenster, sei es in einem Auto selbst, wo das Gerät mittig vor der Windschutzscheibe angebracht ist. Ich spreche von einem GPS-Gerät. GPS ist die Abkürzung für die drei englischen Wörter Global Positioning System, auf Deutsch etwa Weltweites Positionsbestimmungssystem. Der Fahrer oder die Fahrerin eines Autos gibt in das Gerät Ort, Straße, Hausnummer ein, und dann führt dieses Gerät ihn oder sie satellitengesteuert zum Ziel. Auf einem kleinen Bildschirm kann man sich immer wieder anschauen, bei welchem Ort auf dem Weg man sich gerade befindet, oder wo man demnächst nach links oder rechts auf eine andere Straße abbiegen muss. Vor allem wird das auch immer wieder durch eine Stimme angekündigt und angesagt, bis man schließlich am Ziel angekommen ist. GPS ist eine praktische Orientierungshilfe, auf dass man sich nicht verfährt und herumirrt, sondern auf bestem Wege ans Ziel gelangt.

Stellt man das GPS-Gerät auf „Stadtmitte“ oder „Zentrum“ ein, so wird man, wie mir einmal jemand sagte, oft zu einer Kirche als Zielpunkt geführt. Und mich bringt das auf den Gedanken, dass die Kirche selbst eine Art GPS ist, eine Orientierungshilfe, dass wir mit unserem Leben nicht vom Wege abkommen, sondern das Ziel erreichen. In der Kirche hören wir durch Menschenworte hindurch Gottes Wort, das uns anspricht und aufklärt, welche Richtung auf unserem Lebensweg wir am besten einschlagen mögen. Hier hören wir Gottes Wort, das uns Einsicht gibt über die Position unseres Lebens und darüber, wo wir womöglich eine Richtungsänderung vornehmen müssen. Oder um es mit einem Vers aus dem 119. Psalm zu sagen, wo es mit Bezug auf Gottes Wort heißt: „Wenn dein Wort offenbar wird, so erfreut es und macht klug die Unverständigen“ (Ps 119, 130). Man erfährt Einsicht über den zu beschreitenden Weg, man erhält gute, hilf-

che Wegweisung, um schließlich auch ans Ziel zu gelangen und nicht auf gefährliche und in die Irre führende Abwege zu geraten. Keine, keiner möge auf die gute Orientierungs- und Lebenshilfe des Wortes Gottes verzichten, vielmehr mögen wir beherrzigen, was ein Vers aus dem Hebräerbrief zum Ausdruck bringt: „Darum sollen wir desto mehr achten auf das Wort, das wir hören, damit wir nicht am Ziel vorbeitreiben“ (Hebr 2, 1). Ein näherer Blick in den Hebräerbrief zeigt: an dieser Stelle ist mit „Wort“ das Wort gemeint, das von Christus handelt, in dem Gottes Wegweisung für uns Mensch geworden ist und in dem er uns die ewige Welt, das Land des Himmels zum Zielpunkt unseres Lebens macht. Von Christus zu hören gibt Trost und Stärkung in schweren und schmerzlichen Zeiten, es ermutigt, inspiriert und bewegt dazu, den Weg der Liebe zu gehen und sich nicht davon abbringen zu lassen, es stärkt die Zuversicht und Gewissheit, dass unser Lebensweg keine Sackgasse ist, die im Tod endet, sondern ein Weg zu Gott, auf dem wir ihm näher und näher kommen und schließlich ganz bei ihm sind. Wir erreichen das große, gute, glückselige Ziel. Gottes Wort wieder und wieder hören, lässt unser Leben den richtigen Kurs, die ans Ziel führende Richtung halten.

Wer mit einem GPS-Gerät unterwegs ist, kann natürlich auch der wegweisenden Stimme nicht entsprechen, sie überhören, sie ignorieren. Was dann? Die GPS-Stimme

lehrt uns etwas über Langmut. Zwar hat man einerseits die Folgen, die Konsequenzen zu tragen, wenn man ihrer Wegweisung zuwiderhandelt, andererseits aber erfährt man: sie wird nicht wütend und ärgerlich; nie schaltet sie beleidigt ab; nie verstummt sie. Vielmehr geht sie mit uns sogar auf dem falschen Weg mit, lässt uns nicht im Stich, sondern berechnet den Kurs neu und sagt uns neu die Richtung an, so dass wir selbst trotz Um- und Abwegen doch ans Ziel gelangen. Und erst recht handelt und wirkt in dieser Weise Gott. Er lässt den Menschen die Freiheit, sein Wort,

seine Stimme zu missachten. Das hat Folgen, die wir tragen müssen. Aber nie hört Gott auf, sich uns neu zu Gehör zu bringen, sein Wort neu zu sprechen, das in jeder Situation uns einen gehbaren Weg weist und bahnt, der doch zum Ziel, zu Gott, ins unzerstörbare Leben führt. Nicht zuletzt die Kirche ist der Ort, wo Gottes Wort, Gottes tröstendes, wachrüttelndes, heilendes, befreiendes, rettendes Wort wieder und wieder uns anspricht, uns bewegt und unser Leben guten Kurs, gute Richtung nehmen lässt. Es leitet, es führt uns zum Land des Himmels, zu vollendetem Heilsein.

Mit herzlichen, geschwisterlichen Grüßen

Ihr/Euer Volker Menke, Pfr.

„In jeder Stunde nun, wo man Gottes Wort treibt, predigt, hört, liest oder bedenkt, wird dadurch Person, Tag und Werk geheiligt; nicht des äußerlichen Werkes halber, sondern des Wortes halber, das uns alle zu Heiligen macht. Deshalb sage ich, dass allezeit all unser Leben und Werke in dem Worte Gottes gehen müssen, wenn sie Gott wohlgefällig oder heilig heißen sollen.“

Martin Luther

Herzliche Einladung

auch zu den deutschsprachigen Veranstaltungen in unserer Kirchengemeinde: Sonntagsgottesdienst um 9.00 Uhr; Wochenpredigt donnerstags um 17.00 Uhr; Kindergruppe für Kinder im Alter von 6-13 Jahren jeden 2. und 4. Mittwoch eines Monats um 16.30 Uhr; Konfirmandenunterricht freitags um 13.30 Uhr; Jugendgruppe jeden 1. und 3. Freitag eines Monats um 19.00 Uhr;

Glaubensgesprächskreis jeden 2. und 4. Freitag eines Monats um 19.00 Uhr; Gemeindenachmittag (auf Ungarisch und Deutsch) jeden 1. Mittwoch eines Monats um 15.30 Uhr in den Räumlichkeiten des Ev. Altenheims.

(Nähere Auskünfte zu allem bei Pfarrer Volker Menke, Templom utca/Kirchgasse 12, Sopron/Ödenburg, Tel.: 99/322-674)

„Egy lángot adok, ápolod, add tovább”

Reményik Sándor Öröktűz című verse ihlette a kilencedik Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Pedagógus Konferenciája mottóját. A kétnapos találkozó helyszínének a szombathelyi Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola adott otthont 2009. október 9-én és 10-én.

Az első nap estéje a megérkezésé, a közösségteremtése és a könnyed kapcsolódásé volt, míg a valóban tartalmas programok színes kavalkádja szombaton építette a pedagógus-lelket, és mindenkinek lehetőséget adott a töltekezésre. A szokásokkal ellentétben a nap bevezetőjeként zajlott le az úrvacsora-osztásos istentisztelet, melyen Ittész János elnök-püspök szolgált, és – az evangélikus szervezésű rendezvényekhez szokásos módon – felekezettől függetlenül mindenkit invitált az Úr asztalához, ahol mindannyian vendégek vagyunk.

Délelőtt egy asztali beszélgetés zajlott le Jancsó Kálmánné vezetésével, és az elmúlt húsz év tapasztalatairól, fejlődéséről, valamint a jövőbeli lehetőségekről esett szó. Az előadók Pokorni Zoltán volt oktatási miniszter, Ittész János elnök-püspök, Tölly Balázs, a soproni Líceum igazgatója voltak.

A szimpózium egyik fő vezérfonala a: „Rajtuk már csak az Isten segíthet?” kérdés volt. Püspök úr válasza szerint természetesen igen, de nem szkeptikusan, hanem az élet legapróbb lépéseiben is ott az Úr segítése. Nem csak Isten segíthet, de az Ő segítése mindannyiunk számára elengedhetetlen. Ott is, akkor is munkálkodik, ha nem is reménykedünk. „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?”.

A másik fő gondolat a pedagógiánk reménysége, miszerint „Nevelhető-e a mai gyermek?” Az előadók egyetértettek abban, hogy a társadalmunkra jellemzőek a gyenge közösségek, a magányosodás, és a felnőtt társadalmunk tükörképei a gyermekeink. Az Európai Unióban (egy 2003-as felmérés) szerint a gyerekek napi 203 percet töltenek a TV előtt. Ebben az első helyen állunk, az EU-s átlag ennek a fele. A televízió pótolja a napjaink közösségét: ott van, szolgáltat, szórakoztat, és nem beszél vissza; hogy mindezt milyen minőségben teszi, arra most nem térnek ki. Nyilván ez

az arány azóta csökkent, de csak a számítógép elterjedésének köszönhetően. Fel kell tenni a fontos kérdést, hogy az iskola szellemi szolgáltatóház funkciót lát el, vagy a megélhető közösségi élet színtere. Olyan morális kérdésekre kell választ találni, hogy jut-e elég idő sportra, szabadidős tevékenységekre, kirándulások szervezésére. Ezekhez természetesen kitartásra és lelkiismeretességre van szükség minden pedagógus szívében. A tanítás nem egyenlő azzal, hogy elmondom a tananyagot, hanem hogy a gyermek megérti-e azt. A tanítás mellett tehát fontos szerepe a ma pedagógusának, hogy neveljen is. Ne átvegye a szülő szerepét, hanem partnere legyen abban. A tanítás magányosan lehetetlen küldetés, hiszen egy tantestület minden tagja másként látja ugyanazt a tanítványt, muszáj beszélni egymás közt róluk. A nevelés területén pedig szülő nélkül nem lehetünk eredményesek. Mit tehet egy tanár akkor, ha a szülő 12 évesen „ottalvós” buliba ereszti gyermekét, 13 évesen a Texasi láncfűrész c. filmet engedi nézni, míg nem foglalkozik azzal, hogy 16 évesen szombat esténként hova jár sörözni „jól nevelt” gyermeke.

Mindent elérhetünk közösségben. A tanár-diák-szülő hármasságban. A

közösség menedéket ad, és kikerülve egy középiskolai közösségből, nem mindegy, hogy egyetemi polgár lesz, vagy sodródik egy másik közösséggel, valamilyen színvonalon, valamilyen feltételekkel. Az élő reménység is menedéket ad. Nemcsak önmagunknak, hanem másokért kell dolgozunk. Nem az önmegvalósítás a cél, az csak öncélúság. Másokért tenni, és a pedagógusi pályát választani. Ez lenne az ideális kimenet.

Emellett külön hangsúlyt kapott az evangélikus bölcsőde kérdése, valamint a kollégiumok helyzete, hiszen Tölly Balázs szavaival élve: *„Hol van nagyobb biztonságban egy gyermek? Egy kollégiumban, vagy órákat várva egy távolsági busz megállójában?”*

A két gondolatkör zárásaként elhangzott, hogy csak akkor jutunk a mai napból a holnapiba sikerrel, ha tudjuk, hol tartunk, és hova igyekszünk. Valamint megállapítást nyert a gondolat, hogy a szeretet nyitja meg a tanítvány szívét.

Ezt követően Sztehlo Gábor lelkészre emlékezve a helyi színjátszókör mutatta be mindenki nagy megrendülésére a Gaudiopolis rövidített változatát, aminek végén a „frissen” megválasztott miniszterelnök ajándékkal köszöntötte körünkbe meghívott dr. h. c. Keveházi László evangélikus lelkészt, az eredeti Örömvárosban kikiáltott Gyermekköztársaság első miniszterelnökét.

A kitűnő ebédet követően a rövid, de annál tartalmasabb iskolabemutatót tekinthették meg a jelenlévők. Bepillantást nyerhettek az iskola mindennapi életébe, külön-programjaiba, speciális tevékenységébe egy vetített képes előadás segítségével, és az Igazgató úr méltán büszke szavaival.

A fórumbeszélgetést megtisztelte jelenlétével Kákay István országos irodaigazgató, valamint Kalina Katalin, az Oktatási- és Iskolai Osztály új vezetője is, akiknek szintén fel lehetett tenni a délelőtt felmerült kérdéseket.

A zárásként Hasza Mónika lelkész nő áhítatából töltekezhetek a jelenlévők, tőle idézve az áldást:

*„Az Úr legyen előtted.
Hogy a jó utat mutassa neked.
Az Úr legyen melletted,
hogy téged karjába zárjon
és megvédjen a veszedelmektől.
Az Úr legyen mögötted,
hogy megvédjen a gonosz cselekedetektől.
Az Úr legyen alattad, hogy
felfogjon, ha elesel.
Az Úr legyen tebenned,
hogy megvigasztaljon, ha szomorú vagy.
Az Úr legyen körülötted,
Hogy megvédjen, ha rád rontanak.
Az Úr legyen fölötted,
hogy megáldjon tégedet!
Így áldjon meg tégedet a Jóságos Isten,
ma, holnap, és minden időben!
Ámen.”*

Kóczán Krisztián

Ezúton hívjuk fel mindenki figyelmét arra, hogy az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolában

DEFIBRILLÁTORRAL FELSZERELT ÉLETMENTŐ PONT

működik a portán!

Rossz a gyermekem!

Vagy valamit tudunkra akar hozni?

„A felnőttek tényleg nagyon furcsák”- mondja a Kis Herceg. Vajon a felnőttek milyen gyakran gondolják ezt a gyerekekről?

Az iskola kezdetével számos nehézséggel kell szembe néznie mind a gyerekeknek, mind a szülőknek. Mindennapi életünkben új ritmust kell kialakítani, új feladatoknak kell megfelelni, és új feladatokat kell teljesíteni.

A környezetünk, társadalmunk elvárása, hogy az új helyzetekhez zökkenőmentesen alkalmazkodjunk. A gyerekek, ha nem tudnak megfelelően adaptálódni, deviáns viselkedéssel hozzák ezt tudomásunkra.

Devianciák fogalma alatt a normál átlagtól eltérő magatartásmintákat értjük. Beilleszkedési zavarokat, amelyek adott közösség beilleszkedési normáival nem egyeztethetők össze. A deviáns vagy lázad, vagy csupán figyelmen kívül hagyja életközége elvárásait. Más esetekben szorong a megfelelés miatt, ezért viselkedik lehetetlenül. A deviancia a szociálpszichológia széles ívű gyűjtőfogalma. A pontosabb értelmezés végett szűkítjük az életkort az iskoláskorra, a társadalmi közeget pedig a családra és az iskolára. Vizsgáljuk meg ezen a keresztmetszeten belül a deviáns megnyilvánulások milyenségét!

Legsúlyosabb kategória a lázadás. Az iskoláskorú gyermek lázadásainak nyílt és burkolt formái vannak. A nyílt formák a szóbeli közlés és a viselkedés alapján egyértelműek. A gyermek megfogalmazza elégedetlenségét, viselkedése ennek megfelelő, bár meg kell jegyezni, ez a ritkább. A burkolt lázadás sajátos tünetekkel jár: lopással, iskolakerüléssel, csavargással. Ahol lop, ahonnan elcsavarog, ott büntet. A családtól történő lopás háttérben a szülő burkolt megbüntetésé van, ha az iskolában, társaitól lop, általában a közösség akarja büntetni. Ezzel analóg a csavargás is.

A család és az iskola rendjének figyelmen kívül hagyása sok bosszúságot jelent szülőnek, pedagógusnak. Az állandósult magatartás zavart általában teljesítményzavar is kíséri. A kudarcok nem szomorítják el, az esetleges sikerek pedig nem okoznak örömet.

Deviáns magatartást mutatnak a szorongó gyerekek is. Szorongásuk vagy túlmozgásos viselkedésben vagy erős gátoltságban vezetődik le. A túlmozgásos (hypermotil) gyermeket rendbontónak, rossznak tartják. Viselkedése gátolja tanulmányi teljesítményét. Figyelme szórt, nehezen követi az iskolai tanóra rend-

jét és tananyagát. A gátolt gyermek visszahúzódik, csendben szorong. Tanárai, néha még szülei is túl jó magaviseletűnek tartják. Gátoltsága, visszahúzódása mögött bizonytalanság és kisebbségi érzések vannak.

Ezek a magatartászavarok alapjai lesznek a későbbi beteges személyiségfejlődésnek, ha gyermekkorban a környezet nem helyez megfelelő hangsúlyt korrekciójukra. Belőlük válnak fejlődésükben megrekedt borderline személyiségek, vagy diszharmonikusan szocializálódott pszichopáták. Mindkét kórkép olyan nehézségeket von maga után, amivel szemben a család tehetetlen, a társadalom intoleráns.

A szociálpszichológia kutatásai értelmében a deviáns magatartást tanúsító gyermekek két széles társadalmi rétegből kerülnek ki. Egyik réteg a hátrányos helyzetűeké. Azoké, akik szegényebbek az átlagnál, szülei iskolázatlanok vagy értelmi fogyatékosok, esetleg valamilyen krónikus betegségben szenvednek. A másik réteg az érzelmileg sérült, biztonságot veszített gyermekeké, akiket szülei valamilyen ok miatt elhanyagolnak. Az elhanyagolás oka lehet túlterhelés, laza életvezetés, széthullott vagy funkcióját nem betöltő család.

A deviáns magatartás korrekciója minden esetben aprólékos feltárást igényel a gyermek környezetében, a terápia sikere pedig együttműködést kíván a családdal és az iskolával.

Belényessy Éva

Gyurkovics Tibor: Isten nem szerencsejátékos (dráma)

Véletlenül került kezembe ez a dráma, de nem tudok szabadulni feltett kérdéseitől. Bár a mű egy valóban megtörtént eseményt dolgoz föl, ami a maga korában – a hetvenes években – nagy vihart aratott, a róla készült dráma már eltávolodik a konkrét politikai áthallásoktól. Csak egy apró utalás található benne annak a kornak a szellemiségére, amikor is a főszereplő pap az őt és az egyházat körülvevő, központilag vezérelt hidegségre és idegenségre utal: a tragikus történetet sokan egyházellenes propaganda céljaira használják. Utólag, a lényegét tekintve ez azonban mellékszál.

A dráma két felvonása egy-egy kihallgatás: a vádlottal, Engelhart Simon katolikus paptanárral beszélget a vizsgálóbíró. Először azért, mert egy, a pap által szervezett barlangtúrán rosszul lett és meghalt három gimnazista fiú, másodsor, fél év múltán pedig azért, mert a pap egy nyári

tábor alkalmával csónakázni indult egy diáklánnyal, akit elsodort a víz, és csak a csodával határos módon menekült meg. A vád tehát gondatlanságból elkövetett emberölés, illetve veszélyeztetés. A kihallgatások célja ezeknek az eseményeknek a felgöngyöltése.

Illetve több ennél. A vizsgálóbíró ugyanis nemcsak a tényekre kérdez rá, hanem a mögötte levő motivációkra, illetve arra az életfelfogásra, amely idáig vezetett és szembeállítja vele a saját életfilozófiáját. Így lesz a szimpla kihallgatásból filozófiai eszmecsere, ami engem se hagy nyugodni.

Simon, a paptanár szerint az embernek törekednie kell arra, hogy önmagát legyőzve a lehető legtöbbet hozza ki magából, több legyen azoknál, akik a TV-t bambulva beletörődnek saját közepszerűségükbe. Ezért ad diákjainak lehetőséget többé válni: veszélyes vízi barlangtúrákra viszi őket, rácsodálkoztatja őket a teremtett világ csodáira, így áttételesen Istenre és az emberi teljesítőképesség hatáira. Egy ilyen kiránduláson történnek azonban az előre nem látható halálesetek.

A vizsgálóbíró viszont felteszi a kérdést: szabad-e ennyire közel engedni magunkat Istenhez, illetve szabad-e ennyire Őreá bízunk magunkat? Mi van, ha a Rá való hivatkozással valójában csak megkísértjük Őt, ha a hitünkre hivatkozva valójában saját orosz rulettünkbe akarjuk Őt társként belevonni? És mi van a gyengékkel, akik képtelenek az ilyen szintű Istenember kapcsolatra – ők a maradék, az egyéb, akikért nem kár? Ők a kötelező áldozat? Ráadásul az is kiderül, hogy a pap a krízises helyzetekben – amikor rosszul lesznek a diákjai a föld alatt, amikor a leányt elsodorja víz- nagyon is emberien, kétségbeesetten és esetlenül reagál. Hol van az a nagy bizalom a megtartó Istenben, amikor kiderül, Isten nem hagyja magát zsarolni, és nem véd meg, amikor magunkat és másokat bajba sodrunk?

A pap mentalitása, céljai nagyon szimpatikusak számomra. Hiszen lelkészként, sőt tanárként én is abban reménykedem, hogy sikerül az emberekkel megértetnem, az élet több az eledelnél, és Istenhez kötve olyasmire nyílhat meg a szemünk, amire korábban nem is gondoltunk. Szeretném önmagamat is ilyennek látni, a középszerbe bele nem nyugvó embernek. És titokban mindannyian ilyen tanárookra vágytunk: olyanokra, akik képesek lelkesíteni, felfelé vezetni bennünket. Ha őszintén visszatekintünk iskolai éveinkre, lehet, hogy sok kedves, szeretetteli és szerethető tanárunk volt, de oly keveseknek adatik meg olyan tanáregyéniség, akiért rajongani lehet, akiért az ember bármire képes lenne! Márpedig Simon ilyen, a fiatalokat lázba hozni képes tanár. (Ez talán az egyik bűne is: nem veszi észre a felelősséget, ami ezzel a rajongással együtt jár.)

De nemcsak a papnak van hitvallása az életről, hanem a vizsgálóbírónak is: ő nemcsak a maga fölé emelkedni tudók életét veszi számításba, hanem a gyengékét, a középszerűekét, a barlangtúrára alkalmatlanokét is. Teljes életet kellene élni, de ez csak akkor lehetséges, ha egyáltalán *van* élet. És Simon épp ezt nem érti: ha valaki

meggyőződésének veszélyes oldalára hívja föl a figyelmét, a válasza a *nem tudom*.

Valószínűleg annakidején egyértelműbbnek látszódott a kép: a magasba törő és a földhözragadt párharcában a magasba törő elbukik, hiszen kísérlete mások halálával végződik, és megbűnhődik: börtönbe zárják. Én ma már óvatosabb vagyok: bár szimpátiám a felfelé mutató papé, a vizsgálóbíró igazságát sem tudom megtagadni, aki a nem-hősök, a gyengék nevében emel vádat a szellemi elitet képviselő pap ellen. Kettejük harca bennem is folyik.

De bennem új kérdések is születtek. Valóban ez a két véglet van: az élet határainak feszegetése az egyik oldalon, illetve a tunya beletörődés a másikon? Nem lehet, hogy az Istennel való találkozás a hétköznapiakban is megtörténhet? Csak a veszélyes barlangi bűvárkodásban jelenik meg a transzcendens, abban nem, ahogyan reggel a társunknak átnyújtjuk a kávé, vagy a gyerekeinknek reggelit készítünk? Vajon nem nagyobb kihívás-e életet adni másoknak, mint kipróbálni, mennyit bír el? Lehet, hogy ez lenne a megoldás: az Istennel nem az élet határsávjában találkozni, hanem annak közepén. Elvégre Isten az élők Istene.

Hegedűs Attila

Filmajánló: A bakancslista

Amerikai filmvígjáték (2007.) Főszerepben Morgan Freeman és Jack Nicholson

A „bakancslista” azon dolgok sora, amelyeket az ember meg akar tenni és tapasztalni az életben, mielőtt feldobná a bakancsot. *Carter Chambers* is jegyezte terveit, az élet azonban mindig közbeszólt. A milliárdos *Edward Cole*-t viszont csakis a pénzcsinálás érdekelte, sohasem bajlódott a listával. A két, egymástól teljesen különböző embert azonban a sors egymás mellé sodorja. Közös kórteremben kötnek ki, ahol bőven van idejük azt fontolgatni, mi jöhet még ezután. Márpedig az idejük egyre job-

ban fogy. Égető vágy ébred bennük, hogy a hátralévő idejükben azt tegyék, amit mindig is szerettek volna. A film segít feltenni a kérdéseket: valóban teljes életet élünk-éltünk-e? És noha a bakancslistán szereplő dolgok nagy része rengeteg pénzt elemészto élmény (megmászni a Himaláját, ejtóernyővel ugrani), az igazi ajándék mégis az, ami ingyenes: egy könnyes nevetés, megbékélés a családdal, és egy új barát szerete-te. Korosztálytól függetlenül mindenkinek ajánljuk!

Legkisebbek a gyülekezetben

Konferencia a gyermekmunkáról és a gyülekezetépítésről

2009. szeptember 25. és 27. között lehetőségünk volt részt venni Piliscsabán, a Budai Egyházmegye szervezésében megtartott konferencián. A találkozón - több országos egyházi program egybeesése miatt - sajnos a vártnál kevesebben voltunk, de így lehetőségünk nyílt mélyebben megismerni a más gyülekezeteknél folyó gyermekmunkát.

Pénteken este az érkezés és a vacsora után áhítattal kezdődött a program, melyet Kézdy Péter piliscsabai lelkész tartott Mk 10, 13-16. alapján. Ezt követően a bemutatkozás után ráhangolódásként **Kicsinyek a gyülekezetben** címmel hallhattunk néhány bevezető gondolatot Bence Imre budavári lelkésztől, majd e témában indult beszélgetés. Érdekes és elgondolkodtató vélemények hangzottak el:

Adottságok és lehetőségek

Vonzó? Riasztó? Semleges? Kötelességszerű? Örömteli?

Hogyan fogadjuk a családokat?

Milyen legyen gyülekezetünk arculata? Családias kisugárzás!

A gyülekezet oldaláról

- Az istentisztelet a gyermekeknek unalmas (liturgia + igehirdetés)
- A templom berendezése nem kedvező a kisgyermekes családoknak
- Felnőtt gyülekezet több csendet és figyelmet igényel (önzessal jönnek a templomba)

Családok oldaláról

- Félelem, hogy a gyermek nem fog „rendesen” viselkedni, mit szólnak a hívek... Bízna a gyermekükben!
- Félelem, hogy a gyermek komfortigényének nem lehet eleget tenni
- Félelem az alkalmak hosszúsága miatt.

Ezért aztán:

- A gyülekezeti istentiszteletről hiányoznak a gyerekek
- A gyerekek nem szoknak hozzá a gyülekezeti alkalmakon való rendszeres részvételhez
- Később sokkal több fáradsággal jár a hívogatás

Kísérletezgetünk rétegalkalmakkal:

- Baba-mama körök (lelki közösség, gyermeknevelés kérdései...) *Hiánya:* kimaradnak az apák

➤ Családi istentisztelet. *Nehézsége:* mikor alkalmas az időpont? Melyik korosztályt célozzuk meg?

➤ Gyermekbibliaórák. *Hiánya:* kimaradnak a szülők

Bármely alkalom is legyen, ahol a családtagok együtt élnek meg, ott a kohéziós erő nagyobb. Ha a szülő ott van, s nem zárjuk ki, a visszaemlékezés is közös. Ha azonban kimarad az élményből, melyet a gyermek megélt, nem tud otthon segíteni az élmények felidézésében, feldolgozásában. S ha a szülő nem tud az élmények felidézésében segíteni, esetlen lesz, nem tartja édesapa vagy édesanya fontosnak, lazul az üggyel való kapcsolata.

Azon kell fáradoznunk, hogy a gyülekezeti élet és a családi élet egymást erősítse, gyógyítsa és támogassa!

Ideális lenne:

- Ha a templomban lenne egy szülők és kisgyermekesek számára leválasztott hely, „gyermekszoba” (esetleg hangszigetelt üveges hely, ahol a gyerekek hallják, látják, azonban a gyülekezet tagjait mégsem zavarnák)
- Ha az igehirdetéseken és liturgiában mernénk a fiatalabb korosztályra is építeni
- Ha a felnőtt gyülekezet igénye lenne a gyermekek aktív jelenléte
- Ha a szülők és gyermekek élményben részesednének
- Ha a családi együttlétet segítené a gyülekezet
- Ha a gyermekeken keresztül a felnőtt gyülekezet gazdagodna

A következő nap délelőtt két remek előadást hallhattunk.

Az első **A totyogók istentisztelete** című, melyet szintén Imsi tartott. Bemutatta, miként dolgoznak ők a Budavári Evangélikus Gyülekezetben a családostentiszteleten, s egy kis füzet formájában minden résztvevő kapott

egy gyűjteményt ötletekkel, dalokkal, lehetőségekkel, a budaváriak előző évi alkalmairól.

Ahogy Imsi fogalmaz: **Mászkál... To-tyog... Karon ül... Figyel... Ott akar lenni Jézus közelében!**

Természetesen lehetőség volt arra is, hogy mi - a résztvevők - is kifejtsük véleményünket, ötleteket adjunk egymásnak, s kérdéseket tegyünk fel.

A második előadást Csáky Zsófia pszichológus (a Semmelweis Egyetem fejlődéslektan és valláspedagógia tanára) tartotta **A kisgyermek megértése** címmel, melyből néhány hasznos és érdekes gondolatot kiemelünk:

➤ Az előadás során elhangzott többek között, hogy Erickson szerint a korai gyermekornak a fő feladata az ösbizalom kialakulásaként jelölhető meg. Ez a bizalom az anya és gyermeke közötti kapcsolatban helyezkedik el. Az előadó elmondta, hogy a gyermek valóságának a gyökerei a megszületést követő együvé tartozás és egybefonódás tapasztalatában látható, valamint a megbízható otthonlét-érzetben és az elhagyottságtól való félelemben szintén. Csak később, amikor a gyermek már Istenről is beszél, lehet látni, hogy az ilyen tapasztalatok miként olvadnak bele az istenképbe. E korai időszaknak a tapasztalataiból válnak lélektanilag érthetővé az istenkép anyai vonásai. Azonban bizonyosra vehető, hogy a gyermek istenképébe mindkét szülő vonásai beleolvadnak. A szülőkről alkotott kép és istenkép rokonsága sokkal inkább abban jelentkezik, hogy olyan képzetek, mint a „feltétel nélküli szeretet” vagy a „legfőbb tekintély” a szülőkhöz is, és éppúgy Istenhez is kapcsolódnak.

➤ 2-6 éves korban – kisgyermekkorban – ugrásszerűen fejlődésnek indul az önállóság, az akarat és ezzel párhuzamosan a lelkiismeret is. A kisgyermek már érzi, hogy független az anyától, a világot már egyre önállóbban szemléli biztos háttérből. 2-3 éves kor a: „Mi az?”, a 4-6 éves kor a: „Miért?”- korszak. Kezdi megtanulni a határokat, kezd döntéseket hozni, ezért a felnőttektől ilyenkor fontos a következetesség. A túlkorlátozás azonban

éppoly káros, mint a nagyon szabad nevelés. Ezért egy határozott, következetes, flexibilis felnőttre van szükségük, nem érezhetnek bizonytalanságot, határozatlanságot.

➤ Az óvodáskorú gyermekekre az intuitív-projektív hit jellemző. Ez annyit jelent, hogy azonosul a számára legfontosabb felnőttekkel, s a hozzá közelálló felnőtt tulajdonságait vetíti ki Istenre. Antropomorf istenkép ez, melyben emberi tulajdonságokkal ruhazza fel Istent. Az előadás rávilágított, hogy a keresztyén nevelésben elengedhetetlen a biztonságos légkör megteremtése, amely háttérrel szolgálhat az istenkép kialakulásához.

➤ Ebben az életkorban intuitív, ösztönszerű módon sajátítják el az ismereteket. Ez megadja a lehetőséget a szentség átélésére pl. a természetben, csöndben, közös áhítatban, imádságban. Gyakran a spontán helyzetek is, amikor valami szomorú vagy vidám történik, lehetőséget adnak a beszélgetésre.

Ha a kisgyermekes családokat célozzuk meg, az élményközpontúságra kell törekednünk, hiszen ők az ismereteket másodlagosan az élményekkel együtt sajátítják el. A vallásos élmény az, ami Istenhez vezet a gyermeket, nem a tudás, az ismeret. Ők még nem tudnak különbséget tenni Isten és Jézus között, de az a cél, hogy megalapozzuk bennük azt a hitet, melyről később többet tanulnak majd.

A tartalmas előadások után a délután folyamán a **Vasárnapi Iskolai Szövetség** bemutatkozására került még sor, valamint **Ötletbörze** szerepelt a programban, melynek keretében mindenkinek lehetősége volt egy-két ötletét, tapasztalatát bemutatni és elmondani.

Vacsora után a **Műhelymunka** elnevezésű program arra adott lehetőséget, hogy - a két nap tapasztalatai alapján - közösen állítsunk össze liturgiát a másnapi istentiszteletre.

A konferencia zárásaként vasárnap 10 órakor **családos istentiszteletre** került sor keresztelővel és a közösen összeállított liturgia kipróbálásával. Nagy öröm volt számunkra, hogy az istentisztelet során az énekkari szolgálatban is részt vehettünk.

Hegedűsné Kendé-Kirchknopf Tünde, Mátisné Schlögl Patricia

Családi hétvége Balatonszárszón

Szeptember elsejével a családok életében felgyorsul az élet: a tanévkezdés komoly érzelmi és gyakorlati kihívást jelent mind a szülők, mind a gyermekek számára. A korai kelés, reggeli búcsúzkodás könnyt csalogat kicsik és nagyok szemébe. Sokszor nem egyszerű koordinációs feladatot jelent, hogy ki mikor melyik gyermekért hová menjen. Hétvégére pedig halomban áll a mosni és vasalni való. Bizony, szeptember harmadik hetére úgy eltűnt gondolatainkból a nyár, mintha nem is lett volna.

Ezért is nagyon örültünk, hogy szeptember 18-án alkalmat kaptunk arra, hogy a nyári vakációt felidézve elutazzunk Balatonszárszóra az óvodai csoportunk által szervezett hétvégére és a mindennapi robotból kilépve megpihenjünk. A soproni Hunyadi János Evangélikus Óvoda „Mimimackó” csoportjából összesen 15 család töltött el együtt két napot az evangélikus konferenciaközpontban, amely ideális feltételeket biztosított ehhez.

A péntek este arra nyújtott lehetőséget, hogy bekvártélyozzuk magunkat az üdülő szobáiba, elfogyasszuk a vacsorát, és a többé-kevésbé ismerős szülőtársakat futólagosan üdvözljük – szó szerint futólagosan, hiszen mindenki saját, az új helyet felfedezni induló gyermeke után futott.

Szombat délelőtt Hegedűs Attila, aki mind szülői, mind lelkészi minőségében vett részt a hétvégén, a családok bemutatkozása után rövid áhítatot tartott, amelyben felhívta a figyelmünket arra, hogy Isten a Balatonhoz hasonlóan lényegét tekintve nem változik. Ezután kötetlen keretek között játszhattak a gyermekek – az óvodások és kisebb-nagyobb testvéreik – az üdülő különböző helyszínein: a fűvön, a játszótéren, a tópart kövei

között és a mólókon; a fürdéshez azonban a kellemes napsütés ellenére már túl hideg volt. A szülők és az óvodai dolgozók a gyermekek felügyelete mellett változó összetételű csoportokban életbevágó és személyes témákról való beszélgetésre is módot találtak. A családgyűlések bonyolult folyamatát követően sor került az ebédre, majd a nagy délutáni gyalogtúrara: a balatonföldvári löszfal megtekintésére, illetve – a kitaratóbbak számára – megmászására gyönyörű későnyári verőfényben. A vacsora után az egyik apa egy általa bemutatott keresztény könyv kapcsán rámutatott annak fontosságára, hogy életünk legalapvetőbb kérdéseivel foglalkozzunk, és bizonyosságot tett arról, hogy csak Isten szolgálatában található meg valódi éniünket és egyben életünk értelmét. A kerti tűzhelyen a szakácsművészet területén tehetséggel megáldott apák által készített vacsora elfogyasztása és a gyermekek lefektetése után végre a szülők is zavartalanul játszhattak: a legkülönbözőbb társasjátékok kerültek elő az ebédlőben és mindenki megtalálhatta a fáradtsági szintjének megfelelő szórakozást, de többen a szaunában való lazítás lehetőségével is éltek.

A vasárnap délelőtti istentiszteleten Hegedűs Attila egy, a nagymamája által írt családi regényvel szemléltette mondanivalóját, miszerint a gyermek érték: ezért értéként kell kezelni, és értéként kell viselkednie. Ebéd előtt a társaság autóval ellátogatott egy Viszben található számárfarmra, ahol a gyermekek mind lovagolhattak egy-két kört a csacsik hátán, ebéd után pedig mindannyian a lovak közé csaptunk, és siettünk vissza a hétköznapi megszokott helyszíneire.

Az együtt töltött hétvége egyrészt azért jelentett sokat számunkra, mert megerősíthettük egymást a mindennapi helytálláshoz szükséges hitben, másrészt azért, mert egyedülálló alkalmat nyújtott az egyházunkhoz elsősorban gyermekük révén kötődő szülők megszólításához, a misszióhoz. Hálát adunk mindezt Istennek, és köszönetet mondunk a balatonszárszói konferenciaközpont dolgozóinak a szívélyes vendéglátásért, valamint a soproni evangélikus gyülekezet alapítványának és a soproni evangélikus egyházmegyének hétvégénk anyagi támogatásáért.

Jóób Márk és Kriszta

Egyszer volt...

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy vidám ifis csoport, akik úgy döntöttek, hogy felkerekednek és elmennek Lutzmannsburgba fürdeni. Fél napot töltöttek ott (amit kicsit keveselltek is), de az összes ifis és kísérő (vezető) felnőtt csodásan érezte magát ez után az együtt töltött nap után. Ezért arra az elhatározásra jutottak (őszi szünet lévén), hogy a következő hétre is szerveznek egy különleges programot. Akik együtt voltak Lutzmannsburgban nagyon sajnálták, hogy voltak

akik – bár ifiórára járnak – most nem tudtak menni, ezért is szeretnék, hogy a következő alkalomra már többen legyenek. Itt a vége, fuss el véle, ha nem hiszed, járj utána... és gyere péntekenként fél 7-től 9-ig a gyülekezeti terembe... és gyere el velünk a következő 3 napos programunkra **2009. november 13–15-ig**, amikor a **budavári ifisekhez** megyünk, akik nagyon-nagyon-nagyon jó programokkal várnak bennünket... Gyere, várunk téged is... a barátodat/barátnődet is... a testvéredet is...

Mátis Teodóra

Ádventre készülve pár szó az adventi naptárról

A karácsonyi várakozás izgalmát növelve egyes családokban a gyermekeket advent kezdetekor adventi naptárral lepik meg. Ezen az általában házikóra hasonlító ajándékon kis ablakcskák jelzik a napokat, amelyek karácsonyig hátra vannak, a gyermek pedig úgy élheti át a várakozás örömét, hogy naponta egy ablakot kinyithat, és kiveheti az ott elrejtett apró ajándékot, rendszerint édességet. Az Adventi naptárt egy anya találta ki, gyermekének örömeire, hogy gyorsabban teljen a várakozás. A naptár közös elkészítése is összehoz-

hatja a családot, és segít átélni a várakozás csodáját. Minden szülőnek ajánljuk!

Istentisztelet szolgálati beosztás 2009 novemberétől karácsonyig

nap	szolgálat	lelkész	nap	szolgálat	lelkész	
nov. 8.	8.00 magyar	Hegedűs A.	dec. 13.	8.00 magyar	Gabnai S.	
	9.00 német	Menke, V.		9.00 német	Winter, G.	
	9.00 gyermek	Hegedűs A.		9.00 gyermek	Hegedűs A.	
	10.00 magyar	Hegedűs A.		10.00 magyar	Gabnai S.	
	15.00 Balf	Hegedűs A.		15.00 Balf	Gabnai S.	
	16.00 Fertőszentmiklós	Hegedűs A.		16.00 Fertőszentmiklós	Gabnai S.	
nov. 15.	8.00 magyar	Gabnai S.	dec.20.	8.00 magyar	Hegedűs A.	
	9.00 német	Menke, V.		9.00 német	Menke, V.	
	9.00 gyermek	Gabnai S.		9.00 gyermek	Gabnai S.	
	10.00 magyar	Gabnai S.		10.00 magyar	Hegedűs A.	
	15.00 Balf	Gabnai S.		15.00 Balf	Gabnai S.	
	16.00 Nagycenk	Gabnai S.		16.00 Nagycenk	Gabnai S.	
nov. 22.	8.00 magyar	Hegedűs A.	dec. 22.	17.00 gyermekkarácsony	Hegedűs A.	
	9.00 német	Menke, V.		18.00 Presbiteri istent.	Hegedűs A.	
	9.00 gyermek	Gabnai S.		dec. 24	15.00 Balf	Hegedűs A.
	10.00 magyar (új liturgia)	Hegedűs A.		17.00 német	Menke, V.	
	14.00 Temető német	Menke, V.		18.00 magyar	Hegedűs A.	
	15.00 Balf	Gabnai S.		24.00 éjjeli it.	Hegedűs A.	
	15.00 Temető	Hegedűs A.		dec.25	8.00 magyar	Gabnai S.
	16.00 családi délután	Hegedűs A.			9.00 német	Menke, V.
nov. 29.	16.00 Fertőszentmiklós	Gabnai S.	10.00 magyar	Gabnai S.		
	8.00 magyar	Gabnai S.	15.00 Balf	Gabnai S.		
	9.00 német	Menke, V.	15.00 Nagycenk	Hegedűs A.		
	9.00 gyermek	Hegedűs A.	16.00 kórházkápolna	Gabnai S.		
	10.00 magyar	Gabnai S.	16.00 Fertőszentmiklós	Hegedűs A.		
	15.00 Balf	Hegedűs A.	dec.26.	8.00 magyar	Gabnai S.	
dec. 6.	8.00 magyar	Hegedűs A.		9.00 német	Winter, G.	
	9.00 német	Menke, V.		10.00 magyar	Gabnai S.	
	9.00 gyermek	Gabnai S.	dec.27.	8.00 magyar	Hegedűs A.	
	10.00 magyar	Hegedűs A.		9.00 német	Winter, G.	
	15.00 Balf	Hegedűs A.		10.00 magyar	Hegedűs A.	
	16.00 kórház	Gabnai S.				
	17.00 Mikulás est	Hegedűs A.				

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja
9400 Sopron, Bünker köz 2.
e-mail: evgyul@bdeg.sopron.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Készítette a szerkesztőbizottság tagjai:

Koordinátor: dr. Tölle Katalin
Nyelvi és teológiai lektor: Hegedűs Attila
Tördelés: Kóczán Krisztián
Felelős kiadó: Hegedűs Attila

Rovatfelelősök: Visszatekintés, tervezett programok: Gabnai Sándor, Lélek-zet (prédikációk, meditációk): Hegedűs Attila, Deutsche Seiten: Volker Menke, Gyülekezetünk életéből: dr. Tölle Katalin, Iskoláink: Balikóné Németh Márta, Életmód: Balikóné Németh Márta és dr. Tschürtz Nándor, Periszkóp (kitekintés): Várfalvi Erzsébet, Engedjétek hozzám jönni (gyermekről, gyermekeknek): Mátisné Schlögl Patrícia

Nyomtatva a Lővér Print nyomdában, 350 példányban.

Várható következő megjelenés: 2009. karácsony